

Avebe moet volgens NAV-bestuurder Jos Steenhuis 23,53 euro per ton extra uitbetalen om een verschil van 500 euro met het graansaldo te realiseren.

Copyright foto

'23,53 euro extra

voor zetmeelaardappelen'

Het saldo van zetmeelaardappelen moet 23,53 euro per ton omhoog, vindt de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV). Avebe kondigde afgelopen zomer een eerste prijsverhoging aan van 4 euro en een dezer dagen volgt een tweede verhoging. Maar 23,53 euro zit er niet in.

Door: Harma Drenth
Fotografie: Ruben Meijerink

De NAV presenteert de prijseis in het oktobernummer van haar ledenblad 'Genoeg is Beter'. De eis is gebaseerd op eigen saldoberekeningen van zetmeelaardappelen en van zomergerst, een alternatief voor de aardappelteelt. „Uit die berekening blijkt dat de teelt van zetmeelaardappelen niet kostendekkend is. Daar waren we al bang voor”, zegt Jos Steenhuis, akkerbouwer in Barger-Compascuum en voorzitter van de NAV-regio Noordoost. In de NAV-berekening, zie kader, is het gerstsaldo 500 euro hoger dan het saldo van de zetmeelaardappelteelt. Omdat de zetmeelteelt meer arbeid vraagt en hogere risico's met zich meebrengt, moet de rekensom eigenlijk andersom uitpakken; het saldo van zetmeelaardappelen moet 500 euro hoger zijn dan het saldo van gerst. Bij een opbrengst van 42,5 ton veldgewicht is dat een prijsverhoging van 23,53 euro per ton. Addy Risseeuw van Avebe is het ermee eens dat de zetmeelaardappelteelt meer moet opleveren dan zomergerst, omdat zetmeelaardappelen extra arbeid, een hogere kapitaalsinzet en grotere teeltrisico's met zich meebrengen. „Uit een peiling onder een grote groep van onze leden blijkt dat daarvoor inderdaad die 500 euro per hectare nodig is”, zegt Risseeuw. Maar met de NAV-berekening kan hij verder niet uit de voeten: „Jammer dat de NAV niet een standaardberekening heeft gemaakt. De gebruikelijke methode berekent een saldo voor eigen mechanisatie en arbeid. Iedere boer

kan dan voor zijn eigen situatie die kostenposten invullen en een afweging maken. En het valt me op dat de NAV de kosten voor eigen mechanisatie hoger inschat dan bij de meeste telers van ons gebruikelijk is.”

Volgens de standaardberekening in KWIN AGV 2006 van PPO levert de zetmeelteelt 760 euro op, uitgaand van 30 procent namalers, exclusief kosten voor eigen mechanisatie en 26 uur arbeid per hectare. „Die berekening is wel leuk, maar door het ontbreken van mechanisatie en arbeid wordt saldo een vaag begrip”, vindt Steenhuis. „Iedereen moet kosten maken voor mechanisatie en arbeid. Daarom heeft de NAV ervoor gekozen om dat wel mee te nemen in de berekening. Niet alleen bij de zetmeelaardappelen, maar ook bij de zomergerst.”

Tweede prijsstijging

Nu het graan duurder is, stijgen de prijzen van tarwezetmeel en ook van aardappelzetmeel. Dat heeft geleid tot een prijsstijging voor de telers; Avebe heeft in augustus een extra uitbetaling van 4 euro per ton veldgewicht aangekondigd. Daar komt nog een extra premie bij van 1,50 euro per ton veldgewicht als een teler minimaal 95 procent van zijn zetmeelquotum levert. „Daarmee kan de prijsstijging voor de teler uitkomen op 5,50 euro per ton”, zegt Risseeuw. Een tweede prijsstijging is volgens hem mogelijk bij het verwachte volume voor 2007 gecombineerd met prijsbehoud in de markt. Daarover maakt Avebe waarschijnlijk in de eerste week van november meer bekend. Risseeuw: „We houden gelijke tred met de saldoverbetering bij de granen. En we houden die 500 euro saldooverschil in stand.”

Steenhuis wacht de tweede toezegging af. De eerste verhoging met 4 euro vindt hij in elk geval onvoldoende. „Het Duitse bedrijf Emsland Stärke in Emlichheim, net over de grens bij Coevorden, heeft de prijs al met 10 euro per ton veldgewicht verhoogd. Dat is beter, maar het is ook te weinig”, zegt Steenhuis. „Met 10 euro extra komen we uit op eenzelfde saldo als van graan. Dan kunnen we beter graan telen. Dat vraagt veel minder arbeid en daarmee lopen we ook minder risico.”

Door de hogere prijzen in Emlichheim loopt Avebe ook aanvoer mis, zegt Steenhuis. „Telers die van beide fabrieken aandelen hebben,

leveren zo weinig mogelijk product aan Avebe en zo veel mogelijk van hun betere aardappelen aan Emlichheim vanwege de betere uitbetaling.” Die hogere prijs is volgens Steenhuis wel verklaarbaar. „Stakingen kennen de Duitsers niet, Avebe-telers betalen drie jaar lang 50 euro per hectare voor de reorganisatie en we betalen met z'n allen mee aan de regeling voor eigen pootgoedteelt.”

BEREKENING PRIJSEIS VAN NAV

Saldoberekening zomergerst oogst 2007

Opbrengsten	
Gerst, 5,5 ton x 0,20	1.100
Stro	50
Bruto geldopbrengst	1.150

Kosten

Grondbewerking	120
Zaai en zaaien	120
Meststoffen en bemesten	202
Onkruidbestrijding inclusief arbeid	60
Gewasbescherming inclusief arbeid	90
Overige productgebonden kosten	36
Maaidorsen en transport	165
Totale kosten zomergerst	792

Saldo zomergerst (euro per hectare) 358

Saldoberekening zetmeelaardappelen oogst 2007

Opbrengsten	
Aardappelen (owg 470, 42,5 ton x 34,13)	1.451
Gewasspecifieke steun (42,5 x 14,10)	600
Mestvergoeding	120
Bruto geldopbrengst	2.170

Kosten

Grondbewerking	145
Pootgoed en poten	514
Meststoffen en bemesten	201
Onkruidbestrijding inclusief arbeid	171
Gewasbescherming inclusief arbeid	906
Overige productgebonden kosten	30
Klappen, rooien, transport	345
Totale kosten zetmeelaardappelen	2.312

Saldo zetmeelaardappelen (euro per hectare) -142

Berekening prijseis zetmeelaardappelen

Saldooverschil zomergerst en zetmeelaardappelen	500
Vergoeding arbeid en extra risico's	500
Totaal gewenste saldooverhoging	1.000
Saldooverhoging (euro per ton)	23,53